

OSVRT NA PREDAVANJE-DIGITALNI VIDEO

Rezolucija je jedan od glavnih čimbenika kvalitete slike i videa. Digitalni video definiramo kao seriju digitalnih slika koje se izmjenjuju u nekom vremenskom periodu te se pohranjuju na CD, DVD ili memorijsku karticu. Određenim procesima digitalni video može se kodirati i dekodirati prilikom prikazivanja. Osim digitalnih kamera, postoje i analogne kamere koje su svoje zapise pohranjivale na filmove. Tako postoje i analogni televizijski prijenosi prije današnjeg digitalnog, u svijetu su postojala 3 standarda analognog televizijskog prijenosa. Standardi se odnose na: način kodiranja boje, broj sličica koje se izmjene u sekundi i rezoluciju slike

Najčešći standardi koji su se koristili u Europi, dijelu Afrike, jugoistočnoj Aziji i Australiji i Južnoj Americi bili su PAL i SECAM. U Sjevernoj Americi, Japanu i Filipinima koristili su se NTSC.

Karakteristike sistema PAL i SECAM

Koristili su se na strujnoj mreži od 50Hz, slika se sastojala od 625 horizontalnih linija, izmjenjivalo se 25 sličica u sekundi.

Karakteristike sistema NTSC

Radio na strujnoj mreži od 60Hz, slika se sastojala od 525 horizontalnih linija i izmjenjivalo se 30 sličica u sekundi.

Primijetimo kako je broj sličica koje se izmjene u sekundi točno polovica od strujne mreže na kojoj se temelji neki sistem. Danas se susrećemo sa inačicama ovih sistema, ali samo PAL i NTSC. PAL i NTSC imaju istu horizontalnu rezoluciju (720) ali različitu vertikalnu. Digitalni PAL sustav ima kraticu PAL DV i dimenzije su mu 720h x 576v, NTSC DV ima dimenzije 720h x 480v. Ovakve dimenziju nazivaju se SDTV, omjer SD formata je 4:3. Nakon SDTV-a pojavio se i HDTV. SD i HD se odnose samo na dimenzije slike, rezolucije HDTV-a mogu biti: 1280x720 ili full HD 1920x1080. HD ima omjer stranica 16:9. Prije desetak godina pojavio se i novi format koji nazivamo UHD.

Bitan pojam je također i omjer stranica slike. Definira se kao omjer širine i visine slike. Prvi standard omjera stranica video slike uspostavljen je još početkom 20. stoljeća a baziran je na fotografskom 35mm filmu – 4:3.

Kad se pojavila televizija također se koristio isti ovaj format kako bi se mogli prikazivati filmovi iz kina na njima. Kako bi kino industrija vratila gledatelje u kina, osmislila je nove formate, widescreen. Jedan od vrlo popularnih formata bio je cinemascope 2.35:1. Danas imamo 16:9 format, koji se pojavio 80-ih godina kao kompromis prikazivanja raznih formata širokokutnih filmova na televiziji. To je zapravo zlatna sredina između 4:3 i 2.35:1

Izmjena broja sličica u sekundi

Video je sastavljen od nepokretnih slika koje se izmjenjuju u nekom vremenskom intervalu. Frame rate označava koliko će se sličica izmijeniti u jednoj sekundi, ljudsko oko zbog svoje tromosti percipira kontinuirani pokret pri izmjeni slika od 10 do 12 frameova po sekundi. Filmski standard je 24 fps.

Načini prikaza slika (frameova)

Ovo je zapravo način na koji se video prikazuje, koristimo poseban način transmisije koji nije ispisivao cijelu sliku na ekranu u istom trenutku već se ispisuje red po red slike u vrlo kratkom vremenskom intervalu – takav način prikaza slika je isprepleten. Osim isprepletenog postoji i progresivan način prikaza slike, na ovaj način slika se prenosi u cijelosti. Svi HD formati mogu prenositi sliku i na isprepleten i na progresivan način (720p, 1080i, 1080p).

Veličina video materijala

Koliku količinu podataka zaista sadrži jedan video? Primjer: 640x480 px = ukupno piksela unutar jednog framea = 307 200 px. Ako govorimo o RGB slici znamo da 1 bit sadrži 8 biteova, 24 bita ćemo podijeliti sa 8 i dobiti 3B. Ovo vrijedi za samo 1 RGB piksel. Ako želimo izračunati težinu cijele slike, 3 ćemo pomnožiti sa 307 200, i dobiti ćemo 921 600B. Ako ovome želimo pridružiti 30 fps, moramo taj rezultat pomnožiti sa 30. Ovo bi bila vrlo velika količina podataka za samo jednu sekundu videa, i zbog ovog se radi kompresija podataka.

Optimizacija veličine video datoteke: rezolucija, broj sličica u sekundi, jačina kompresije

Kompresija

CODEC = CODE / DECODE, podaci se pakiraju i smanjuju ukupnu težinu video datoteke. Već se unutar kamere kojom snimamo događa kodiranje, ili u programu za obradu videa. Dekodiranje se događa kada video prikazuju pomoću neke određene tehnologije.

Boja spada u nevažne podatke koji se uklanjaju prilikom kompresije. Sa senzora kamere dobivamo podatke o boji u 3 kanala, RGB, u videu se zatim ti podaci matematički razlažu na ton (kompresija) i svjetlinu. Kompresija se primjenjuje na ton. Jačina kompresije određuje se postavkama Bit rate-a. To je količina podataka video datoteke po sekundi videa. On govori algoritmu CODEC-a za kompresiju, koliko smije smanjiti količinu podataka za željenu kvalitetu slike. Mjerna jedinica je bps (Kbps ili Mbps). Što je veći bit rate, to je manja kompresija.

Zadatak:

Ekstenzija videa: .mov / Trajanje videa: 9s 807ms / Rezolucija i omjer stranica: 1280x720, 16:9 / Frame rate: 29.970 fps / Veličina datoteke: 3,29 MB / CODEC kojim je kodiran video: Advanced Video Coding / Bit rate: 2 726 kb/s

Nakon promjena postavki:

Ekstenzija videa: .avi / Trajanje videa: 7 s 808 ms / Rezolucija i omjer stranica: 720x480, 4:3 / Frame rate: 29.970 fps / Veličina datoteke: 28,2 MB / CODEC kojim je kodiran video: dvds / Bit rate: 24.4 Mb/s